

Kauhavan kaupungin optimikouluverkkovaihtoehto 6.6.2014

Laatinut kehittämistoimikunnan toimeksiannosta työryhmä

**Harri Mattila
Eija Karhu
Raimo Peltola
Hannele Luhtala
Juha Takamaa
Liisa Salo**

Sisällysluettelo

1) Lähtökohdat	3
1.1 Koulujen toimitilat	3
1.2 Koulujen opetusvälineet	4
1.3 Koulujen sijainti	4
1.4 Koulutoimen taloudellisuus.....	5
1.5 Pedagogiset perusteet	5
1.6 Muita näkökulmia.....	6
2. Tilastollista tarkastelua nykytilanteesta.....	6
3. Kouluverkkomallien perustelua.....	8
3.1 Lukiot ja yläkoulut.....	8
3.1.1 Yksi lukio ja yksi yläkoulu	9
3.1.2 Yksi lukio ja kaksi yläkoulua.....	9
3.2 Alakoulut.....	10
3.2.1 Ylihärmän kk, Hakola, Vesiluoma, Kangas tarkastelu.....	10
3.2.2 Pernaa, Kosola, Keskusta, Nahkala, Ruotsala, Ylikylä tarkastelu.....	10
3.2.3 Korttesjärvi kk, Purmojärvi, Rintala tarkastelu.....	10
3.2.4 Optimikouluverkkovaihtoehdon säästölaskelmat.....	11
4. Yhteenveto esityksestä.....	14

1) Lähtökohdat

Kouluverkon tarkistaminen on aina suuri ja vaikea asia. Jotta työhön kannattaa ryhtyä, tulee tunnistaa olemassa olevan kouluverkon ongelmat ja asettaa tavoitteet, joihin pyritään. Edelleen, kun tavoitteet on selvillä, on loppupäätelmien tekeminen huomattavasti helpompaa.

Kauhavan alueella on neljä taajamaa, jotka ovat kooltaan ja olosuhteiltaan kovin erilaiset. Jokaisen taajaman koulutilanne on yhtenäiskoulua ajatellen tilojen osalta erilainen:

Kauhava: yläkoulu ja lukio samassa rakennuksessa, alakoulut erillään

Alahärmä: kaikki kouluasteet samassa kompleksissa

Ylihärmä: yläkoulu ja alakoulu eri kiinteistöillä, välimatka noin 500 m

Kortesjärvi: yläkoulu ja alakoulu samassa pihapiirissä

Vaikka taajamien tasa-arvoinen kohtelu ehkä sitä edellyttäisikin, edellä olevista syistä saman kaavan käyttäminen (esim yhtenäiskoulu) kaikkien taajamien osalta ei välttämättä ole käyttökelpoinen ratkaisu.

Kuntaliitossopimuksen voimassaolo on päättynyt vuoden 2013 lopussa, joten siinä määritettyjä sitoumuksia kouluverkon osalta ei enää ole.

Alakoulujen vuodelta 2010 oleva vähimmäisoppilasmäärää koskeva päätös tehtiin sen hetkessä taloudellisessa tilanteessa, joka on nyt muuttunut merkittävästi mm. valtionosuuksien ja oppilasmäärien pienentymisen vuoksi.

Lähtökohtana talouden tasapainottamiselle on, että kouluverkko sopeutetaan enusteiden mukaan väheneviin oppilasmääriin. Opetustustoimen kustannukset on sopeutettava valtionosuusrahoitukseen ja pienenevistä oppilasmäärästä aiheutuvaan kysynnän vähenemiseen. Sopeutus tehdään ensisijaisesti kouluverkkoa supistamalla ja hyödyntämällä opetushenkilöstön eläköityminen. Kaupunkiin on rakennettava toiminnallisesti ja taloudellisesti tehokas kouluverkko.

Perusopetuksen oppilasmäärä on vähentynyt 104:llä vuodesta 2009 vuoteen 2013 kuitenkin siten, että taajamien kouluissa oppilasmäärä on kasvanut.

Talouden tasapainottamistavoitteen lisäksi lähtökohtana tulee olla tasapuolisten oppimisedellytysten takaaminen oppilaiden asuinpaikasta riippumatta.

1.1 Koulujen toimitilat

Kaupungilla on kaikkia yllä- ja kunnossapidettäviä rakennuksia liikaa tarpeeseen nähden. Koulurakennusten kunto on vaihteleva; on uusi Kosolan koulu, lähes uudenveroinen Purmojärven koulu, uudenveroiseksi saneerattu Nahkalan koulu sekä hyvin erikuntoisia kouluja. Varsinaisessa kouluverkkoselvityksessä on tarkempaa tietoa kiinteistöjen kunnosta.

Rakennusten käyttökustannukset vaihtelevat suuresti. Rakennuksiin sisältyy myös suuri määrä korjausvelkaa; lähimain kaikki koulut kaipaavat jonkinlaista kunnostusta. Edelleen on useita kouluja, joissa olisi tilaa suuremmallekin oppilasmäärälle eli tilojen käyttötehokkuus on huono. Toisaalta osa koulurakennuksista on niin vanhoja, että ne eivät ole kovin käyttökelpoisia tämän päivän opetusmenetelmillä. Edelleen tilojen tulee olla turvallisia ja pedagogisesti toimivia. Tänä päivänä tarvitaan myös aiempaa enemmän esim. pienryhmätiloja, joita vanhoihin kouluihin ei ole rakennettu.

Osassa kouluja on jonkinasteisia sisäilmaongelmia, joista osa johtuu siitä, että vanhassa rakennuksessa ei ole nykyaikaista ilmastointia ja usein sen rakentaminenkin on kallista ja hankalaa.

Helppointa olisi rakentaa uusia, nykyaikaisia kouluja. Kaupungin talous ei kuitenkaan kestä tätä, ja on muutoinkin epätaloudellista investoida seiniin, mikäli olemassaoleviakin tiloja on.

Tavoite: Käytettävien koulurakennusten määrän vähentäminen ja jäljellejäävien käyttöasteen nostaminen. Koulurakennusinvestointien minimointi.

1.2 Koulujen opetusvälineet

Kuntaliitoskunnissa koulujen toimintaedellytykset olivat vaihtelevat mm. opetusvälineiden ja esim. yläkoulujen erikoisluokkien varusteiden suhteen. Koska oppilaille tulee olla tasavertaiset mahdollisuudet oppimiseen, tulee myös opetusvälineiden olla samantasoisia ja ajanmukaisia.

On epätaloudellista hankkia opetusvälineitä ja materiaaleja monelle pienelle yksikölle. Tämä koskee kaikkia kouluasteita; esim. yläkouluilla tulisi olla tasokas teknisen työn välineistö jne.

Tavoite: Kouluyksiköiden määrän vähentäminen, jotta pystytään takaamaan riittävän tasokkaat oppimisympäristöt kaikille oppilaille

1.3 Koulujen sijainti

Käytännössä uusille asuntoalueille muuttaa lähimain samassa perhetilanteessa olevia perheitä. Tästä syystä on tarkasti mietittävä ja synkronoitava koulujen paikat nykyisten vajaan rakennettujen ja kaavoitettavien asuntoalueiden läheisyyteen, jotta vältetään ylimääräisiltä kuljetuskustannuksilta. Joissakin osissa kaupunkia rakennetaan runsaasti haja-asutusalueelle, mikä osaltaan vaikeuttaa kouluverkosta päättämistä ja lisää tulevaisuudessa kuljetuskustannuksia.

Tavoite: Maankäyttösuunnitelmien huomioiminen koulujen sijaintipaikkoja suunniteltaessa

Perusopetuslaki määrittää, että koulukuljetus saa kestää enimmillään 2,5 tuntia alakouluikäisillä ja yläkoululaisilla 3 tuntia päivässä odotuksineen. Kauhavalla ei pystytä erittelemään yksittäisen koulun kuljetuskustannuksia, mutta arvioinneissa voidaan käyttää hyväksi kuljetusoppilasta kohti laskettuja keskiarvoja. Kuljetuskustannukset/ kuljetettu oppilas olivat vuonna 2013 noin 1.800 euroa.

Tavoite: Koulukuljetusten järjestäminen lain sallimissa aikarajoissa mahdollisimman tehokkaasti.

1.4 Koulutoimen taloudellisuus

Kauhavan koulutoimi on kuntien talous- ja toimintatilaston mukaan maakunnallisesti tarkasteltuna hoidettu varsin taloudellisesti, jos lasketaan oppilaskohtaisia kustannuksia. Kuitenkin erot eri yksiköiden välillä ovat suuret.

Oppilaskohtaisissa kokonaiskuluissa on varsin suuria eroja koulujen välillä (6000 / 8600 €/oppilas). Suurin kuluerä kouluilla on henkilöstömenot, jotka oppilasta kohden tarkasteltuna ovat yksiselitteisesti vertailukelpoisia. Näistä on taulukko kohdassa 2.

Koulukuljetuksista ollaan tekemässä erillistä Ely-keskuksen toteuttamaa ylikunnallista selvitystä. Selvitystarve käy ilmi jo varsin pienelläkin kuljetusjärjestelyjen tarkastelulla. Ks. taulukko kohta 2. Korttesjärven alueella on perinteisesti päästy kolmeen kuljetuskertaan/ päivä, mutta muista kaupunginosista löytyy jopa viittä paluukuljetuskertaa/ päivä. Kun jokaista kuljetuskertaa kohti on vielä useita reittejä ajettavana, on ajoissa selkeästi mahdollisuuksia karsimiseen, mikäli koulujen toiminta-aikoa saadaan järjesteltyä optimaalisemmin.

Mikäli opetusryhmässä on erityistä tukea tarvitsevia oppilaita, ryhmäkoon on oltava pienempi ja edellyttää usein vielä koulunkäynninohjaajan työpanosta. Erityisoppilaiden osalta pyritään opetus järjestämään pienryhmissä, mikä poistaa ”normaaliopetuksen” ryhmäkokoihin erityisoppilaita tulevat rajoitukset.

Tavoite: Koulutoimen kustannusten optimointi ja säästöjen aikaansaaminen.

1.5 Pedagogiset perusteet

Valtakunnallisesti on laskettu optimikokoja eri kouluasteille ja tällöin on päädytty mm. siihen, että yläkoulun optimikoko on noin 600 oppilasta ja lukion vastaavasti 300 oppilasta.

Pienet yksiköt aiheuttavat monenlaisia ongelmia:

- Pienissä yläkouluissa ei pystytä järjestämään valinnaiskursseja siinä määrin, että oppilailla olisi aitoja valinnanmahdollisuuksia. Esim. jos joku oppilas haluaisi aloittaa saksan opinnot jo yläkoulussa, sitä ei aina pystytä järjestämään.
- Lukiossa kurssit ovat vajaita ja erikoiskursseja pystytään järjestämään vähän.
- Alakouluissa tulisi päästä eroon yhdysluokista tai jos niitä on, käytetään vain kahden luokka-asteen käsittäviä yhdysluokkia. Yhdysluokissa opetus on aina jossakin määrin sopeutettua ja jos luokkasteita on enemmän kuin kaksi, myös oppilaiden ikähaarukka kasvaa liian suureksi.
- Pienissä yläkouluissa ei riitä opetettavia tunteja opetusvelvollisuutta vastaavasti, jolloin on vaikeaa saada päteviä opettajia.
- Pienissä yläkouluissa em. tuntien vähyydestä johtuen sinänsä päteville opettajille joudutaan järjestämään tunteja aineista, joihin heillä ei ole pätevyyttä. Tällöin opetuksen taso kärsii. 32:sta Alahärmän, Korttesjärven ja Ylihärmän yläkoulun aineenopettajasta 10 on opettanut ainetta, johon hänellä ei ole ollut kelpoisuutta.
- Pienillä ala-asteilla saattaa syntyä oppilaiden kannalta ongelmia siitä, että ryhmässä ei ole samaa sukupuolta olevia oppilaita, jolloin kavereiden saaminen vaikeutuu.

Keskittämällä opetusta suurempiin yksiköihin, saadaan opettajien tietotaitoa hyödynnetyksi suurelle oppilasmäärälle. Opettajille mahdollistuu suurempi kollegiaalisen tuen ja keskustelun mahdollisuus sekä yhteissuunnittelu.

Tavoitteet:

- Opetusryhmien keskikoon suurentaminen ja tasoittaminen.
- Yhdysluokkien vähentäminen.
- Koulujen määrän vähentäminen, jotta päästään lähemmäs optimikokoja.
- Aineenopetuksen osalta sen turvaaminen, että jokaista ainetta opettaa ao. aineeseen pätevä opettaja.

1.6 Muita näkökulmia

Koulujen kuljetuskustannuksia nostaa se, että koulujen aloitus- ja päättymisaikoja ei ole saatu synkronoitua kuljetusten kanssa. Esim. lukiolaiset eivät voi hyödyntää olemassa olevia kuljetuksia täysimääräisesti koulujen eriävien aikataulujen vuoksi.

Keskusteltaessa yhtenäiskoulusta on tavoitteena mm. saada pienelle yläkoululle päteviä opettajia, koska heille voidaan osoittaa tunteja luokilta 5-6. Tämä on kuitenkin epätaloudellinen ratkaisu, koska luokanopettajan palkkakulu on huomattavasti alhaisempi kuin lehtorin.

Jatkossa tulee selvittää, mikä on taloudellisin vaihtoehto järjestää esiopetus: kukin oppilas omalla tulevalla koulullaan vai kerättynä yhteen pisteeseen kuten tällä hetkellä Korttesjärvellä. Esiopetuksen järjestämiseen liittyy osaltaan myös koulun aamu- ja iltapäivähoidon järjestäminen.

2. Tilastollista tarkastelua nykytilanteesta

Koulujen henkilöstökulujen kehitys							
Euroa/oppilas							
Alakoulut				Muutos €	Muutos	Muutos	Muutos
	2009	2012	2013	2012-13	2012-13	2009-13	2009-13
Hakola	3 670,92	4 274,44	4 858,56	584,13	13,7%	1 187,65	32,4%
Alahärmä Kk	5 675,70	5 829,51	5 734,56	-94,95	-1,6%	58,86	1,0%
Voltti	3 639,34	4 546,74	5 088,23	541,49	11,9%	1 448,89	39,8%
Ruotsala	3 439,61	4 309,39	4 812,10	502,70	11,7%	1 372,49	39,9%
Pernaa	3 671,86	5 874,42	5 570,37	-304,04	-5,2%	1 898,52	51,7%
Kosola	3 050,30	3 125,83	3 517,31	391,48	12,5%	467,01	15,3%
Mäenpää	6 834,68						
Ylikylä	3 143,21	3 732,20	3 875,10	142,90	3,8%	731,90	23,3%
Pelkola	4 345,40	5 448,98	5 804,01	355,03	6,5%	1 458,60	33,6%
Nahkala	4 490,06	4 824,69	4 798,68	-26,01	-0,5%	308,62	6,9%
Keskusta	4 318,15	5 280,89	5 984,71	703,82	13,3%	1 666,56	38,6%
Korttesjärven Kk	3 692,14	4 697,46	5 304,16	606,70	12,9%	1 612,02	43,7%
Purmojärvi	4 456,79	4 575,16	5 278,62	703,46	15,4%	821,83	18,4%
Rintala	4 360,97	5 147,54	4 718,81	-428,73	-8,3%	357,84	8,2%
Kangas	4 268,75	5 747,21	5 968,97	221,75	3,9%	1 700,22	39,8%
Vesiluoma	4 903,94	5 002,20	4 991,21	-11,00	-0,2%	87,27	1,8%
Ylihärmän Kk	4 273,99	4 723,85	4 967,62	243,77	5,2%	693,63	16,2%
Yläkoulut							
Alahärmän yk	5 634,81	6 395,71	6 469,50	73,80	1,2%	834,69	14,8%
Kauhavan yk	4 995,37	5 808,08	6 019,55	211,47	3,6%	1 024,18	20,5%
Korttesjärven yk	5 094,91	6 418,46	6 505,55	87,10	1,4%	1 410,64	27,7%
Ylihärmän yk	5 689,80	5 765,98	6 472,56	706,58	12,3%	782,76	13,8%

Koulujen ryhmät 2013 – 2014							
koulu	esiluokka	pienryhmä	ryhmät /luokat	vars opet. Ryhmät yht	Oppilaita (ei esi-opp.)	oppilaita/ vars luokka	Monelle oppilaalle olisi tilaa
Alahärmä Kk	3	3	1a, 1b ,2a, 2b ,3, 3-4, 4, 5a, 5b, 6	10	160	16,0	
Hakola	1		1, 2, 3, 4, 5, 6	6	74	12,3	115
Kangas			Esiluokka-2, 3-6	2	26	13,0	104
Keskusta	1	1	1, 2, 3, 4, 5, 6	6	69	11,5	190
Kortesjärvi Kk	1		1-2, 3, 4, 5, 6	5	62	12,4	
Kosola	1		1, 2a, 2b, 3, 4, 5, 6	7	133	19,0	180
Nahkala	1	2	1, 2, 3, 4, 5, 6	6	112	18,7	250
Pelkola	1 yht Ylik		1-2, 3-4, 5-6	3	35	11,7	-
Pernaa	1		1-2, 3-4, 5-6	3	41	13,7	62
Purmojärvi			1-2, 3-4, 5-6	3	34	11,3	80
Rintala			1-2, 3-6	2	29	14,5	
Ruotsala			1-2, 3, 4+6, 5	4	56	14,0	85
Vesiluoma			1-2, 3-4, 5-6	3	29	9,7	61
Voltti			1, 2, 3, 4, 5, 6	6	90	15,0	112
Ylikylä	1 yht Pel		1-2, 3-4, 5-6	3	58	19,3	
Ylihärmä Kk	1		1+2,1a,1b, 2a ,2b, 3, 4, 5, 6	9	152	16,9	193
Yhteensä				78	1160	14,9	
Alahärmä yläkoulu			7a, 7b, 7c, 8a, 8b, 8c ,9a ,9b ,9c	9	149	16,6	230
Kauhava yläkoulu		1	7a,7b,7c,7d,7e, 8a,8b,8c,8d,8e,8f,9a,9b,9c,9d,9e,	16	265	16,6	593 lukio mukana
Kortesjärvi yläkoulu			7a, 7b, 8a, 8b, 9a ,9b	6	68	11,3	
Ylihärmä yläkoulu			7a,7b, 7c ,8a, 8b ,9a, 9b	7	119	17,0	

Ryhmäkoon määrittely perusopetuksessa

Perusopetuksen yhteydessä järjestettävästä esiopetuksen ryhmäkoosta on OKM:n antama **suositus**, jonka mukaan esiopetuksen opetusryhmään saa pääsääntöisesti kuulua enintään 13 oppilasta. Jos esiopetusta antavan opettajan ohella ryhmän työskentelyyn osallistuu esim. koulunkäynninohjaaja tai muu tehtävään soveltuvan ammatillisen koulutuksen suorittanut henkilö, voi opetusryhmän enimmäiskoko olla enintään 20 oppilasta. Opetusryhmän enimmäiskoko voidaan väliaikaisesti ylittää, jos se on opetuksen luonteen, opetuksessa käytettävän työskentelytavan takia perusteltua eikä järjestely vaaranna opetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Perusopetuksessa opetusryhmät muodostetaan vuosiluokittain. Tarvittaessa eri vuosiluokkien, esi- ja lisäopetuksen oppilaita voidaan opettaa yhdessä.

Perusopetuksen laatuksiteereissa määritellään opetusryhmien **suositeltavaksi** enimmäiskooksi keskimäärin 20-25 oppilasta. Lisäksi opetusryhmiä on tarpeen pienentää ja harkita ryhmien muodostamista sen mukaan, kuinka paljon joukossa on erityistä tukea tarvitsevia sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisia oppilaita.

Opetusryhmien koko on **määrätty lainsäädännössä** erityistä tukea saavien oppilaiden osalta. Erityistä tukea saavia voi ryhmässä olla enintään 10 oppilasta. Pidennetyn (11 vuotta) oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa opetuksessa opetusryhmässä saa olla enintään kahdeksan (8) oppilasta. Jos he saavat opetusta muun opetuksen yhteydessä (yleisopetuksen ryhmässä) opetusryhmässä saa olla enintään 20 oppilasta. Jos erityistä tukea saavia oppilaita opetetaan samassa ryhmässä, määräytyy opetusryhmän enimmäiskoko sen mukaisesti, minkälaisista tukea saavista oppilaita ryhmässä on eniten.

Vaikeimmin kehitysvammaisista oppilaita muodostetussa opetusryhmässä saa olla

enintään kuusi (6) oppilasta.

Tekstiilityössä, teknisessä työssä, fysiikassa ja kemiassa sekä kotitaloudessa **suositus** enimmäisryhmäkoosta on 16 oppilasta.

Koulukuljetuskerrat kouluittain				
koulu	koulun työaika	aamu kert/viikko	paluukuljetus kert/viikko	Kuljetus-sunnat/pv
Alahärmä kk	7.55-15.00	5	11	5
Hakola	8.30-14.20	5	13	3
Kangas	8.00-15.00	5	9	1
Keskusta	7.45-14.45	13	14	4
Kjärvi kk	8.55-15.05	5	9	4
Kosola	7.45-14.45	11	13	2
Nahkala	7.45-14.45	8	14	4
Pernaa	7.50-14.45	10	10	3
Purmojärvi	8.55-15.00	5	9	3
Rintala	8.25-14.35	5	9	2
Ruotsala	8.45-14.45	8	8	2
Vesiluoma	8.30-14.30	5	13	3
Voltti	8.00-15.00	5	14	3
Ylihärmä Kk	8.00-15.00	5	10	3
Ylikylän koulu	8.35-14.35	5	10	4
Pihlajapuisto	7.45-14.00	11	14	5
Ylihärmän yläkoulu	8.00-16.30	5	5	3
Kauhavan yläkoulu	8.10-14.45	5	5	5
Kortesjärven yläkoulu	9.05-15.05	5	5	4
Alahärmän yläkoulu	8.55-15.00	5	5	5
Kaikkia oppilaita ei kuljeteta esim. kahdeksaksi, vaikka koulu alkaa silloin.				
Esimerkiksi Alahärmän kirkonkylän koulun kuljetusoppilaat tulevat kouluun klo 8.55.				
Kuljetussuuntia yläkoulujen osalta vaikea erikseen nimetä, osa alakoululaisista kulkee samoissa kuljetuksissa.				

3. Kouluverkkomallien perustelua

3.1 Lukiot ja yläkoulut

Opetushallinnon uudistamiskaavailuissa on lukioiden hallinnolliseksi kooksi määritetty 500 oppilasta. Yläkoulujen kustannustehokkain koko on noin 600 oppilasta. Näin ollen Kauhavalla tulisi olla molempia oppilaitoksia vain yksi.

Valtakunnallisesti ollaan valmistelemassa säädöksiä, joilla vähintään lukioiden hallinto tulee yhdistää noin 500 oppilaan yksiköksi. Toimipisteitä voi olla useita ja voi olla myös yhteistyötä muun toisen asteen opetuksen kanssa.

Lukioiden oppilasmäärissä tulee aina huomioida, että osa oppilaista hakeutuu erikoislukioihin esim. Kaustisen musiikkilukio tai muutoin eri lukioihin. Kauhavalla ei ole ainakaan tähän saakka ollut sellaista erikoistumisalaa, joka vetäisi oppilaita muiden kuntien alueelta. Edelleen kortesjärveläisiä oppilaita hakeutuu paljon Evijärven lukioon.

Yläkoulujenkin osalta on huomattava, että joissakin tapauksissa on lyhyempi matka naapurikuntien yläkouluihin esim. Kortesjärven pohjoisosasta Evijärvelle tai Lappajärvelle. Mikäli alueen oppilaat siirtyvät em. kuntien yläkouluihin, matkat eivät juurikaan

kasva verrattuna siihen, että Korttesjärvellä olisi oma yläkoulu. Kun oppilas käy koulua muun kuin kotikuntansa alueella, maksaa kotikunta koulutuksen järjestäjäkunnalle kotikuntakorvauksen, jotka kuitataan kuntien kesken osana valtionosuuksien maksusta. Kaupungille kotikuntakustannuskorvaus on suunnilleen saman suuruinen kuin itsejärjestetyn opetuksen kustannus.

Pedagogiselta kannalta Korttesjärven ja Ylihärmän yläkoulut ovat riittämättömän kokoisia (katso kappale 1.5).

Yläkouluissa kuljetusoppilaiden määrä kaikista oppilasta vaihtelee erittäin paljon: kuljetusosuudet Alahärmä 56,4 %, Kauhava 30,9 %, Korttesjärvi 61,8 % ja Ylihärmä 21,8 %. Nämä prosenttiluvut tulee huomioida mietittäessä tuleviin yläkouluihin liittyviä kuljetusjärjestelyjä.

Lukioissa kuljetukset toimivat vajaateholla, koska saatuaan ajokortin, oppilaat alkavat käyttää omaa autoa, jolloin kaupungilta jää Kelan kuljetustuki saamatta ao. oppilaiden osalta.

3.1.1 Yksi lukio ja yksi yläkoulu

Mallissa lukiot yhdistettäisiin yhdeksi lukioksi, joka toimisi yhdessä paikassa. Samoin yhdistettäisiin yläkoulut yhdeksi, yhdessä toimipaikassa toimivaksi kouluksi.

Tilojen puolesta kaikki yläkouluikäiset (610 oppilasta) mahtuisivat Kauhavan koulukeskuksen tiloihin muutenkin välttämättömän peruskorjauksen yhteydessä tehtävillä tilamuutoksilla, mikäli lukio siirtyy ao. rakennuksesta pois. **Yhden yläkoulun mallin säästövaikutus on noin 1,4 miljoonaa euroa / vuosi** (tarkempi laskelma kts 3.2.4).

Lukiolaiset (290 oppilasta) sopisivat Alahärmän yläkoulun ja lukion tiloihin. Lukiolaisten kuljettamista Alahärmään puoltaa Kelan maksama kuljetustuki. Yläkoululaisten kuljetuskustannukset tulevat kokonaisuudessaan kaupungin vastuulle, mikä puoltaa yläkoulun sijoittamista Kauhavalle. Mikäli yläkoulu sijoitetaan Alahärmään, lisääntyvät kuljetuskustannukset merkittävästi.

Lapuan ja Kauhavan lukion välinen etäisyys on noin 15 km, mikä myös osaltaan puoltaa lukion sijoittamista Alahärmään.

Yhden toimipisteen lukiosta saatava vuotuissäästö on noin 309.000 euroa.

Investoinnit: Kauhavan koulukeskuksen perusparannus 4,4 miljoonaa euroa.

3.1.2 Yksi lukio ja kaksi yläkoulua

Mallissa lukiot yhdistettäisiin, kuten ensimmäisessä kohdassa, mutta yläkouluja jäisi kaksi; Kauhavalle ja Alahärmään. Alahärmän koulukeskukseen sopisi tilojen puolesta yhdistynyt lukio ja yläkoulu. Vaihtoehtona olisi, että lukiolle rakennetaan tai muuten hankitaan oma toimitila esimerkiksi Kauhavan koulukeskuksen läheisyyteen.

Kahden yläkoulun mallilla aikaansaadaan neljän yläkoulun malliin verrattuna noin 547.000 euron säästö. Lisäksi yhden lukion mallista saatava 309.000 euron säästö.

Investoinnit: Mahdollisesti uusi lukiorakennus 330 oppilaalle, 9 m²/oppilas 2000 euroa/m². Kustannus noin 6.000.000 euroa.

3.2 Alakoulut

3.2.1 Ylihärmän kk, Hakola, Vesiluoma, Kangas tarkastelu

Vesiluoman koulun oppilaat sopivat Kirkonkylän kouluun jo kouluverkkotyöryhmän suunnitelmankin mukaan. **Säästövaikutus 90.000 euroa vuodessa.**

Hakolan ja Ylihärmän Kirkonkylän alakoulun oppilaaksiottoaluetta voidaan muokata siten, että osalle kirkonkylän oppilaista osoitetaan kouluksi Hakola. Koulujen välimatka on 3 km ja alueen kevyenliikenteenväylästäön täydentämiseen on myönnetty investointimääräraha vuoden 2014 talousarviossa. Jatkossakin Kirkonkylän ja Hakolan koulujen oppilaaksiottoalue tulee olla joustava koulujen tilojen ja opetusryhmien perusteella tarkasteltuna. Tämän myötä mahdollistetaan ilman lisärakentamista Kankaan koulun oppilaiden siirtyminen joko Hakolan tai Ylihärmän Kirkonkylän kouluun. **Säästövaikutus 180.000 euroa.**

Kun Ylihärmän yläkoulu lakkautetaan, Hakolan ja Kankaan oppilaat siirretään Ylihärmän yläkoulun tiloihin. Vaihtoehtoisesti Ylihärmän Kirkonkylän koululla toimivat luokat 0 – 3 ja yläkoulun tiloissa luokat 4 – 6. Ei investointia, ei kiinteistökulujen kasvua.

3.2.2 Perna, Kosola, Keskusta, Nahkala, Ruotsala, Ylikylä tarkastelu

Alakoulujen oppilaaksiottoalueita tarkistetaan. Pernaan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Kosolan kouluun. **Säästövaikutus noin 100.000 euroa vuodessa.** Keskustan koulu jatkaa toiminnassa, ja esim. Etelärannan alueen oppilaat kuuluvat jatkossa Keskustan oppilaaksiottoalueeseen.

Ruotsalan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Nahkalan kouluun. Kauhavajoen yli rakennetaan kevyenliikenteen silta Koppalasta Nahkalaan. Silta palvelee koululaisien lisäksi myös muuta kevyttä liikennettä. **Säästövaikutus noin 100.000 euroa vuodessa.**

Ylikylän koulun toiminta jatkuu toistaiseksi.

Investoinnit: Keskustan koulun pitkántähtäimensuunnitelman mukainen peruskorjaus 800.000 euroa ja kevyenliikenteenyhteys 300 000€, johon voi olla mahdollista saada osarahoitusta Aisaparin kautta.

3.2.3 Korttesjärvi kk, Purmojärvi, Rintala tarkastelu

Kun päädytään Korttesjärven yläkoulun lakkauttamiseen, alueen alakoululaiset voidaan keskittää yläkoulun rakennukseen. **Säästövaikutus noin 200.000 euroa vuodessa.**

Mikäli yläkoulua ei lakkauteta, Korttesjärven alakoulun 1-4 luokat siirretään Purmojärvelle ja 5-6 luokat yläkoulun kanssa samoihin tiloihin. Tällöin Rintalan koulu lakkautetaan suunnitelman mukaan. **Säästövaikutus noin 100.000 euroa.**

Siinä vaiheessa kun yläkoulu lakkautetaan, keskitetään oppilaat yläkoulun tiloihin.

Edellä olevat järjestelyt eivät vaadi merkittäviä investointeja.

3.2.4 Optimikouluverkkovaihtoehdon säästölaskelmat

Yksi yläkoulu Kauhavan koulukeskuksessa:

Tuntikehys n. 600 oppilaan yläkoululle on n. 1050 viikkotuntia. Ylihärmän, Alahärmän, Kauhavan ja Korttesjärven yhteenlaskettu kehys on 1611 tuntia. Yksi yläkoulu Kauhavan koulukeskuksessa: tarvitaan 1050 tuntia, 45 opettajaa. Säästö: 561 tuntia = n. 800 000 euroa (vuosiviikkotunnin hinta 1500 €/vuosi x 561 = 841 500 €). Kolmen rehtorin palkka 180 000 euroa. Opettajia 18 vähemmän = n. 800 000 euroa. Kuljetuskustannukset lisääntyvät 340.000 euroa vuodessa. Säästökäsi muodostuu (800+180+800-340) 1.440.000 euroa/vuosi.

Investointina Kauhavan koulukeskuksen perusparannus 4,4 m€, joka on toteutettava joka tapauksessa.

Kaksi yläkoulu

Alahärmän yläkoulu (Alahärmä + Korttesjärvi; oppilaita yhteensä 216)

Alahärmän ja Korttesjärven yhteenlaskettu kehys 628 tuntia. Tarvittava tuntikehys on 593 tuntia. Säästö 35 tuntia= n. 52 500 euroa. Yhden rehtorin palkka n. 60 000 euroa. Lehtorin määrä vähenee vähintään kahdella, säästövaikutus n. 164.000 euroa. Kuljetuskustannusten lisäys n. 89 000 euroa. Säästövaikutus 187.500 euroa.

Kauhavan yläkoulu (Kauhava+Ylihärmä; oppilaita yhteensä 388)

Kauhavan ja Ylihärmän yhteenlaskettu kehys 983. Tarvittava tuntikehys on n. 820 tuntia. Säästö 163 tuntia= n. 245 000 euroa. Yhden rehtorin palkka 60 000 euroa. Opettajia (2 tuntiopettajaa ja 1-2 lehtoria) 3-4 vähemmän = n. 150 000 euroa. Kuljetuskustannusten lisäys n. 99 500 €. Säästövaikutus n. 360 000 €.

Säästökäsi muodostuu n. 547.500 euroa vuodessa.

Investointina Kauhavan koulukeskuksen perusparannus 4,4 m€, joka on toteutettava joka tapauksessa.

Lukio

Yksi yhdistetty lukio Alahärmän koulukeskuksessa. Säästö 30 kurssia á 1500 euroa = 45.000 euroa, rehtorin palkka 70.000 euroa, tuntikehysvähennys 35 tuntia (597-35) n. 67 000 euroa, lehtoreita 2 vähemmän = n. 164 000 euroa. Säästö yhteensä n. 346 000 euroa/vuosi. Lukiolaisten koulukuljetus ei ole lakisääteistä toimintaa. Kaikki lukiooppilaat eivät sovi linjaliikenteen piiriin, eli tarvitaan mahdollisesti myös tilausliikennettä. Kun lukiolaiset eivät käytä kuljetuksia täysimääräisesti, kasvavat nettokuljetuskustannukset enintään 37.000 eurolla (mikäli lisätään kuljetus Kanta-Kauhavan sivukyläin, mikäli kuljetus vain Kauhavan keskustaan, kuljetuskustannusten lisäys 16.000 euroa). Nettosäästö 309.000 euroa vuodessa.

Alakoulut

Vesiluoman koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Ylihärmän Kirkonkylän kouluun. Säästövaikutus 90.000 euroa. Ei investointia lukuunottamatta Kirkonkylän kouluun joka tapauksessa toteutettava peruskorjaus, 0,8 miljoonaa euroa.

Kankaan koulu ja Hakolan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Ylihärmän yläkoulun tiloihin. Vaihtoehtoisesti Ylihärmän Kirkonkylän koululla toimivat luokat 0 – 3 ja

yläkoulun tiloissa luokat 4 – 6. Säästövaikutus 160.000 euroa Ei investointia, ei kiinteistökulujen kasvua.

Pernaan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Kosolan kouluun. Osa Kosolan oppilaista (mm. Eteläranta) siirtyy Keskustan kouluun, joka jatkaa toimintaansa perusteena varautuminen väestökehityksen muuttumiseen siten, että väestö kasvaa nimenomaan keskustan alueella. Säästöarvio noin 100.000 euroa/vuosi, mikä muodostuu yhden opettajan palkkakulusta ja kiinteistökuluista. Ei investointia Kosolaan, kiinteistökulut eivät lisäänty Kosolassa. Keskustan koulun perusparannusinvestointi 0,8 m€.

Ruotsalan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Nahkalan kouluun. Säästövaikutus 100.000 euroa/vuosi, mikä muodostuu yhden opettajan palkkakulusta ja kiinteistökuluista. Pihlajapuiston koulu säilyy itsenäisenä hallinnollisena yksikkönä toiminnan sujuvuuden ja joustavuuden varmistamiseksi. Ei rakennusinvestointia, kiinteistökulut eivät lisäänty Nahkalassa. Edellyttää kuitenkin kevyenliikenteen sillan rakentamista joen yli, kustannusarvio ilman mahdollista ulkopuolista rahoitusta 300.000 euroa.

Kortesjärven kaikki alakoulut siirretään yläkoulun tiloihin, säästövaikutus 200.000 euroa/vuosi. Ei investointitarvetta. Jos lakkautetaan vain Rintalan koulu, ja alakoulun oppilaat sijoitetaan siten, että luokat 1. - 4. ovat Purmojärven koululla ja luokat 5. - 6. yläkoulun tiloissa, vähenee luokanopettajien määrä kolmella (kymmenestä seitsemään), säästövaikutus noin 135.000 eurolla, lisäksi Rintalan johtajaopettajan korvaus huojennuksineen, vaikutus noin 5.000 euroa. Lisäksi Rintalan koulun kiinteistökulut. Kuljetuskustannusten lisäys noin 50.000 euroa. Säästövaikutus noin 100.000 euroa vuodessa.

Yhteissäästö 2.420.000 euroa vuodessa. Järjestely voidaan toteuttaa seuraavasti:-
1.8.2015 toteutetaan

- Vesiluoman koulun lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen Ylihärmän Kirkonkylän kouluun
- Kankaan koulun lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen Hakolan kouluun
- Kortesjärven yläkoulun lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen Alahärmän yläkouluun
- Rintalan ja Purmojärven koulujen lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen yhdessä Kortesjärven Kirkonkylän koulun oppilaiden kanssa Kortesjärven yläkoulun tiloihin
- Kosolan, Keskustan ja Nahkalan oppilaaksiottoalueiden uudelleenjärjestely
- Pernaan koulun lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen Kosolan kouluun
- Ruotsalan koulun lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen Nahkalan kouluun

Kauhavan koulukeskuksen perusparannuksen valmistuttua 1.8.2017

- Ylihärmän yläkoulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Kauhavan yläkouluun
- Hakolan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Ylihärmän yläkouluun tai vaihtoehtoisesti Ylihärmän Kirkonkylän koulun ja uuden Lööpärin (Lehtivuoren) koulun oppilaat jaetaan 1 – 3. luokkien ja 4. - 6. luokkien osalta eri rakennuksiin
- Kauhavan ja Alahärmän lukiot yhdistyvät ja lukio toimii Alahärmän koulukeskuksessa

Järjestelyn avulla saavutettavien noin 2.420.000 euron vuotuisten säästöjen lisäksi investointitarve pienenee noin 4,0 miljoonalla eurolla. Investointien vähenemisestä johtuen aiheutumatta jää 130.000 euron vuotuiset poistot (30 vuotta), jotka kouluverkkojärjestelmän esityksen mukaisesta toteutuksesta aiheutuvat. Edelleen lisärakentamisesta aiheutuvat vuosittaiset lämmitys- ym. ylläpitokustannukset jäävät syntymättä. Korkokulut vähenevät (oletuskorko 1,5 % p.a.) 60.000 euroa vuositasolla työryhmän esityksestä. Ruotsalan, Pernaan ja Hakolan kouluille ei tarvitse tehdä kuntoarvioita, kertsäästö noin 30.000 euroa. Yhteisvaikutus vuositasolla on noin 2.600.000 euroa.

Järjestelyllä voidaan taata samantasoinen laadukas opetus kaikille tasapuolisesti sekä suhteellisen ajanmukaiset ja terveelliset opetustilat. Ylikylän koulua lukuunottamatta päästään ns. yksisarjaisiin kouluihin. Opettajien saatavuuden kannalta vahva yläkoulu ja lukio on vetovoimatekijä. Järjestelyn myötä kouluverkkoon ei tarvitse tehdä jatkuvasti uusia selvityksiä ja ratkaisuja, jolloin asukkaat tietävät koulun tulevaisuuden. Vahvempien yksiköiden myötä voidaan varautua valtion opetusta koskeviin velvoitteisiin ja toimenpidevaatimuksiin.

Tyhjiksi jääneistä koulurakennuksista luovutaan. Lämmitys- ja muut ylläpitokustannukset poistuvat.

Toimintaan jäävät siis seuraavat alakoulut: Kosola, Keskusta, Nahkala (myös Pihlajapuisto), Ylikylä, Korteesjärvi, Ylihärmä, Alahärmän Kirkonkylä ja Voltti. Lisäksi yksi yläkoulu Kauhavalla ja yksi lukio Alahärmässä.

4. Yhteenveto esityksestä

Esitys optimaaliseksi kouluverkoksi				
Jäljelle jäävät koulut tummennettu	mistä koostuu	sijaintipaikka	tilat	Säästö
Lukio	Kauhavan ja Alahärmän lukiot	Alahärmä	yläkoulu/lukion tilat	309.000
yläkoulu	kaikki nykyiset yläkoulut / osa Kjärven oppilaista Evijärvellä	Kauhava	yläkoulu/lukion tilat	1.440.000
Alahärmä Kk	Alahärmä Kk	Alahärmä kk	nykyiset tilat	
<i>Hakola</i>				
<i>Kangas</i>				
Keskusta	Keskusta, osa Kosolaa	Keskusta	nykyiset tilat	
Kortesjärvi Kk	KK, Purmojärvi ja Ylikylä	Kortesjärvi kk	yläkoulun tilat	200.000
Kosola	Pernaa ja Kosola	Kosola	Osa Kosolan oppilaista siirtyy Keskustan koululle	100.000
Nahkala	Pelkola, Nahkala ja Ruotsala	Nahkala	nykyiset tilat	100.000
<i>Pelkola</i>				
<i>Pernaa</i>				
<i>Purmojärvi</i>				
<i>Rintala</i>				
<i>Ruotsala</i>				
<i>Vesiluoma</i>				
Voltti	Voltti	Voltti	nykyiset tilat	
Ylikylä	Ylikylä	Ylikylä	nykyiset tilat	
Ylihärmä Kk	Vesiluoman koulu	Ylihärmä kk	nykyiset tilat	90.000
	Hakola ja Kangas		Yläkoulu tai KK:n koulu	180.000
VAIHTEHTOISIA OSARATKAISUJA				
Yksi lukio / kaksi yläkoulua				
Lukio	Kauhavan ja Alahärmän lukiot	Kauhava	uusi koulurakennus tai Keskustan koulu (jolloin alakoulut Kvalla mietittävä uudelleen)	309.000
yläkoulut	Alahärmä ja Kauhava, osa Kjärven oppilaista Evijärvellä	Alahärmä ja Kauhava	nykyisissä tiloissa	547.000
Kortesjärven perusopetus jos yläkoulua ei lakkauteta				
Kortesjärvi Kk	Kortesjärvi kk 5-6 lk		yläkoulun tilat	
Purmojärvi	Purmojärvi ja Rintala 1-4 lk	Purmojärvi	nykyiset tilat	
<i>Rintala</i>				
yläkoulu	yläkoulu	Kortesjärvi kk	nykyiset tilat	
Ylihärmän perusopetus jos yläkoulua ei lakkauteta				
Ylihärmä Kk	kk, Vesiluoma ja Kangas, osa oppilaista Hakolaan	Ylihärmä kk	nykyiset tilat	
Vesiluoma				90.000
Kangas				180.000
Hakola	Hakola ja osa kk tai Vesiluoma tai Kangas	Hakola	nykyiset tilat	